

beschouwing te zeggen. Het saecularisme is een vijand, waartegen Christendom en Hindoeïsme gezamenlijk kunnen en moeten optrekken; en ook zou een voorzichtig zich aanpassen aan Hindoeïstische gedachten en verwachtingen het Evangelie grooten ingang doen vinden in alle kringen. Zoo schrijft Stanley Jones in zijn boek „Christus langs den Indischen heirweg”: „Het Hindoeïsme zou onder invloed der zending zich langzamerhand kunnen opheffen tot steeds hooger trap, en ten slotte in het Christendom kunnen overgaan, zonder zijn goede bestanddeelen te verliezen”.

Juist omdat deze opvatting door talentvolle mannen als Heiler e.a. wordt verdedigd, is het noodig positie te kiezen in de Schrift, en in de Schrift alleen. Het gaat er niet om, wat ons succes belooft, maar om de voorschriften des Heeren.

En dan is drieërlei te bedenken.

Allereerst, de zending moet zich houden aan hetgeen haar Heere en Koning haar heeft opgedragen. Hier past allermint een eigenwillig handelen. De gezant voert slechts de opdracht van zijn zender uit. Paulus schrijft dan ook aan de Corinthiërs: „Zoo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bade”. Verder gaan, anders handelen dan de opdracht luidt, zou ongehoorzaamheid aan Christus zijn. „Het gaat bij den prediker niet om inzichten en overtuigingen, niet om wetten en ordeningen, niet om kulturele gebruiken en vormen, maar om een werken van den levenden God”. Het is de taak van de zending aan den mensch, die het nog niet weet, bekend te maken, dat de Heere genadig is, groot van raad en machtig van daad. De zondaar wete het, dat God alleen werkt, en dat dan niemand keert. Hij doet 't wonder der vernieuwing; Hij is de Zaligmaker.

Het Evangelie is niet de vervulling van het goede, dat in het Hindoeïsme wordt gevonden, maar is geheel iets anders, het is een nieuwe boodschap, het is openbaring Gods van hetgeen de Hindoe niet weet en zonder prediking ook nooit zal kunnen weten.

Daarom moet ook het streven van sommigen, om het Oude Testament te vervangen door de beste geschriften der Hindoes zelf, en deze dan naast het Nieuwe Testament te zetten, beslist worden afgewezen. Dit nader te verdedigen zou ons er toe brengen de betekenis van het Oude ten opzichte van het Nieuwe Testament uiteen te zetten, wat voor onze lezers niet noodig is. Wij zijn te zeker overtuigd van de onlosmakelijke eenheid van Oud- en Nieuw-Testament; wij zijn ons er te goed van bewust, dat het Nieuwe zonder het Oude Testament niet recht verstaan kan worden; ook handhaven wij te stellig de eenheid der gansche Schrift.

Het tweede wat wij te bedenken hebben bij de vraag, of de zending een anderen koers moet nemen, is, dat de prediking van het aloude Evangelie des Ouden en des Nieuwen Testaments moet geschieden in den geest van liefde en ootmoed.

Dit spreekt vanzelf, maar hoe licht wordt het vergeten! De Westerling voelt zich van nature als het ware de meerdere van den oosterling; het rassenbewustzijn gaat dan spreken, terwijl het bij het Evangelie zwijgen moet: er is in Christus geen onderscheid. Menig zendeling heeft het bij den Inlander bedorven door zijn meerderheidsgevoel.

Alzoo geen kleineerende polemiek! Ook geen verwisselen van beschaving en Evangelie! Ja, altijd weer geldt de eisch, dat de Europeesche bril moet worden afgezet.

De geschiedenis der zending leert, dat de zendingen meermalen iets hebben veroordeeld en bestreden als heidensch, zondig, en zelfs duivelsch, terwijl het toch in werkelijkheid niets anders was dan een volksgebruik, dat door den vreemdeling niet verstaan werd. Ook is het plicht alle recht te laten wedervaren aan hetgeen de Indiër op het gebied van kunst en wijsbegeerte presteert. En niet minder moet voorzichtigheid worden betracht bij het beoordeelen van verschillende toestanden op zedelijk gebied.

Den zendeling, die vervuld is met den geest van liefde en ootmoed, zal dit alles niet moeilijk vallen; hij is zich van eigen zwakheid en tekortkoming te goed bewust, en weet, dat ook hij slechts van genade kan leven.

Op de Conferentie van Jeruzalem werden dan ook terecht deze woorden gesproken: „Wij gaan niet naar de zoogenaamde niet-Christelijke volken, omdat zij de slechtste menschen in de wereld zijn en zij alleen hulp noodig hebben, maar wij gaan tot hen, omdat zij een deel der wereld uitmaken en met ons in denzelfden nood verkeeren”.

Hieruit vloeit vanzelf iets anders voort.

Wij gelooven aan het bestuur Gods over alle volken. Ook het Indische leven heeft Hij geleid; en in die leiding heeft Hij Indië voorbereid voor het komen van Evangelie.

Daarmee wordt natuurlijk niet de achterdeur binnen gelaten, wat wij de voordeur uitstuurden. Want bij het beoordeelen van die „voorbereidingen” kan en mag alleen de maatstaf van het Evangelie zelf worden aangelegd; wat in volksgebruiken en sociale structuur verwerpelijk is of kan worden overgenomen en gezuiverd, maakt alleen de openbaring des Heeren uit. Ook moet bij dat licht de vraag van de kaste-ordening worden beantwoord.

Wat dit laatste betreft: ernstig worde onderzocht, of het kaste-stelsel in dien zin kan worden hervormd, dat het de plaats inneemt van onze standen in de Westersche maatschappij. Hier ligt inderdaad een probleem, waarvoor een oplossing moet worden gekregen. Zooals het kastewezen nu is, is het in flagranten strijd met het Christendom; daar is men het tamelijk wel over eens.

Zelfs moet het doel zijn te staan naar een eigen Indische theologie. Het Indisch denken is zoo door God gegeven, dat, mits in het rechte spoor geleid, ongetwijfeld de waarheid Gods op Indische wijze kan worden ingedacht en weergegeven; dat zou de theologie in het algemeen ongemeen verrijken.

Ten slotte is er nog een derde punt, dat ter sprake komt bij de kwestie, of de zendingen, wegens de veranderde situatie ook hun optreden tegenover het Hindoeïsme moeten veranderen. Dr Ihmels formuleert het als volgt: „Er (n.l. der Missionar) hat seine Botschaft in ständiger Auseinandersetzung mit dem Hinduismus zu vollziehen”.

De eisch, zoo betoogt Dr Ihmels, om alle minachtende polemiek achterwege te laten, blijft bestaan, maar mag niet tot een kleurloze prediking leiden.

Hij keert zich in zijn uiteenzetting met name tegen Dr Stanley Jones, en wij vallen hem hierin bij. Natuurlijk heeft Jones recht op erkenning wegens zijn voortreffelijke arbeid; zijn boeken zijn „verslonden”, en wekten terecht bewondering. Maar velen hebben toch bij het lezen wel gevoeld, dat de schrijver te ver ging; er haperde iets. En het doet ons goed, dat een man van erkende bekwaamheid als Dr Ihmels op die leemte de aandacht vestigt.

Reeds in zijn eerste boek: „Christus langs den Indischen heirweg” zegt Stanley Jones, dat hij eenvoudig Christus als den levenden Heere predikt en niet als den gekruisten Christus volgens de dogmatiek.

Men voelt de dwaasheid dezer opmerking. Het kruis gaat toch aan de verrijzenis vooraf? Wij zouden niet van den levenden, den levend geworden, Heere kunnen spreken, indien Hij niet eerst gestorven ware. Ja, dat wij Hem als den levenden Heere aanbidden, heeft zijn oorzaak en grond in het kruis. Hoe zou de levende Christus onze Zaligmaker kunnen zijn, indien Hij zich niet had laten kruisigen?

Men bedenke wel, dat Stanley Jones geen bezwaar maakt tegen het kruis van Christus. Ook hij knielt bij dat kruis. Doch in de prediking houde zich de zendeling in Indië bij de eenvoudige waarheid, dat Jezus leeft, en hij mijde de dogmatische beschouwingen aangaande het kruis. En hij oordeelt zoo in het belang van den arbeid en tot heil van den Indiër.

Doch Dr Ihmels merkt hiertegen op, dat eeuwenlange ervaring den Indiër al zoo geschoold heeft, dat hij als vanzelf nadenkt over de Christelijke waarheden, en als hij niet dogmatisch nader onderwezen wordt, daaraan gedachten verbindt, die niet in de lijn liggen van de Schrift.

En dan heeft de opvatting van Stanley Jones, een opvatting, die door velen gedeeld wordt, nog dit bezwaar, dat de Indiër van nature syncretist is, en het gevaar van syncretisme in de hand wordt gewerkt, als niet de leer aangaande Christus wordt uiteengezet, maar slechts met de eenvoudige mededeeling der waarheden wordt genoegen genomen.

Zoo trekt dan Dr Ihmels deze conclusie: „Bij de eerste prediking zal in den regel critiek op de Indische religie achterwege moeten blijven. Maar de zendeling zal ook dan niet slechts den mensch in den Indiër toespreken, maar hij moet zich tot den Indischen mensch wenden. De theologische uiteenzetting zal dan reeds bij de eerste prediking van zelf als noodzakelijk volgen en tevens tot een critiek op de Hindoeïstische gedachten worden”.

Het is noodig op dat syncretisme, waarvoor de zending in Indië zich niet genoeg wacht, nog nader in te gaan. Vanzelf worden dan eenige verkeerde zendingsmethoden afgewezen.

J. D. W.

Rectificatie, en nog wat.

Van Dr Berkouwer kreeg ik volgend ingezonden stuk:

Watergraafsmeer, 17 Maart 1934.

Hooggeleerde Heer,

Gaarne zou ik willen, dat U het onderstaande in Uw blad zoudt willen opnemen. Tot m'n groote verbazing laat U in de Persschouw mij zeggen: „de pluriformiteit moeten we maar niet vervangen door de uniformiteit, want dat lukt toch niet” en dan gaat U dat bestrijden.

Mag ik U vragen: heb ik dat gezegd?

Ik wil hier nogmaals het woord letterlijk overnemen:

„Ik laat thans in het midden of de pluriformiteits-idee tenslotte moet voeren tot het kerkelijk quietisme, dat zegt: och, laten we alles maar zoo laten. Laten we de pluriformiteit maar niet trachten te vervangen door de uniformiteit, want dat lukt toch niet en er zit toch ook in die pluriformiteit wel iets (resp. veel) moois.”

U zult toch wel toestemmen, dat niet ik, maar het kerkelijk quietisme die volgende regels spreekt.

Ik geloof, dat rustige lezing van deze zinnen toch werkelijk alle misverstand buitensluit.

Hoogachtend,

Uw dw.,

G. C. BERKOUWER

Het spijt me heel erg, dat ik Dr Berkouwer verkeerd begrepen heb op dit ééne punt. Ik verklaar mijn exegetische fout enerzijds uit mijn haastig lezen, anderzijds uit het feit, dat Dr Berkouwer in het weergeven van de meening van het kerkelijk quietisme, zijn zinnen niet door een komma-punt, doch door een punt gescheiden heeft. Andere lezers, die ik achteraf vroeg, hadden 'tevenzo begrepen. Gelukkig heb ik de heele passage onverkort opgenomen, ook met de aan de bedoelde passage voorafgaande zinnen.

Onder betuiging van mijn leedwezen over het misverstand neem ik dus den kop van de Persschouw van verleden week tot en met de eerste helft van kolom 1 van bl. 191 terug, zoover Dr Berkouwer er in betrokken zou zijn. Overigens zijn er natuurlijk wel onder ons, die den door mij abusievelijk aan Dr Berkouwer toegedichten gedachtengang volgen. Zakelijk zou dus tegenover hun bedoeling mijn opmerking zich willen blijven stellen. Maar het blijkt, gelukkig, dat Dr Berkouwer in dezen aan mijn zijde staat op dit punt.

Voorts: Dr Berkouwer heeft in zijn laatste nummer zich weer gemengd in het debat. Ik zal hem niet daarin negeeren, maar stel mijn beantwoording uit tot een der volgende nummers. Om twee redenen: a. om niet te veel in één nr over dezelfde zaak te schrijven; b. om af te wachten, of Dr Berkouwer soms nog meer schrijven mocht onder het loopen van de reeks. Om de onder a. genoemde reden ga ik ook voorbij aan het overigens mij zeer verblijvende artikel van Ds W. W. Meynen in „Dordtsche Kerkbode”.

Beweringen van „Woord en Geest”.

„Woord en Geest” heeft het weer eens te bont gemaakt, zoo met Dr Miskotte, en dergelijke. Thans wordt er weer eens nader ingegaan op kwesties, waarover al lang met Dr Miskotte's verzekerde woorden beslist was. Dr Berkouwer („Watergr. Kb.”) zegt er dit van:

In „Woord en Geest” van 2 Maart j.l. wordt door Ds J. Diepersloot een felle aanval gedaan op „De Standaard”, naar aanleiding van de artikelen, die van tijd tot tijd in dat blad geschreven werden over de geestelijke situatie van onzen tijd. De schrijver zegt, dat in „De Standaard” te lezen stond een „botte, van alle begrip verstoken veroordeeling van de diepste en gewichtigste verschijnselen onzer dagen op geestelijk gebied”. Immers dit A.R. blad ziet in de stroomingen van rechtsmodernisme en Zwitsersche theologie (Barth) een weigering om naar het Vaderhuis terug te keeren. En — aldus geeft Ds Diepersloot de situatie dan weer — „het Vaderhuis is n.l. voor „De Standaard” niet het Vaderhuis met vele woningen, waarvan de bijbel spreekt, maar... het systeem der A.R. beginselen”. De houding van „De Standaard” herinnert aan den oudsten broeder uit de gelijkenis.

„De Standaard” kan 't daar voorloopig mee doen. Want erger is er wel niet. Een verkeerde kijk op — het Vaderhuis.

Ds Diepersloot schrijft: „Het zou echter wel eens kunnen zijn, dat Barth naar het „Vaderhuis” der A.R. beginselen niet terug kan keeren, juist omdat hij werkelijk en volhardend terugkeeren wil naar het Vaderhuis van God”.

Geheel dit artikel is een felle beschuldiging, maar op de vraag, wat hier de kern van de kwestie is, wordt volkomen juist geantwoord: „In elk geval een totaal andere opvatting van wat gehoorzaamheid is”.

Het zijn bekende klanken, die we in dit artikel vinden. De A.R. politiek bestookt met — Barthiaansche zinnen. In het opstellen van „beginselen”, „handhaaft” de mensch zichzelf en al worden die beginselen ook honderd en duizendmaal afgeleid uit de Schrift, het zijn toch „menschelijke” beginselen en tenslotte „een laatste poging tot zelfhandhaving van den zondigen mensch, die desnoods ook de Schrift gebruiken wil om toch maar niet naar God Zelf te hoeven luisteren”.

Bekende klanken.

Ruimte maken niet voor een systeem van menselijke beginselen, maar voor het Vaderhuis zelf!

Maar ik voel me toch meer thuis in de beschouwingen van „De Standaard” dan in deze kritiek. Omdat het gemakkelijker is zichzelf te handhaven met een stel menselijke beginselen? Och neen. Ds Diepersloot weet toch, dat zij, die deze beginselen aanvaarden, werkelijk overtuigd zijn, die gevonden te hebben als resultaat van het luisteren naar het Gods Woord.

Wat is dat voor een beschuldiging: de Schrift gebruiken „om toch maar niet naar God Zelf te hoeven luisteren”. Ik herinner me dien zin uit één van Barth's artikelen als een kritiek op het biblicisme, maar daar ligt toch een „beschouwing” achter, een theologie, een „beginsel”, een „kijk” op het Vaderhuis. Alleen maar — een andere kijk!

Barth ziet geen mogelijkheid om een direct verband te leggen tusschen onze politiek en Gods wil. Ds Diepersloot weet toch wel, dat Barth vanuit zijn theologische gedachten niet alleen positie kiest tegen A.R. politiek, maar tegen allerlei richtingen, die iets uit de Hellige Schrift „afleiden”, om daar dan mee te „werken” in het praktische leven.

Het is wel een heel simpele probleemstelling, dat

het Vaderhuis der A.R. beginselen uit de allereerst moet of er wer men tuss van God, hoe we moe het politiek kunnen we loepig niet.

Ik heb er lezen in „De weet toch w zou moeten verschillend is (h.v. ontv van Christ

Inderdaad politiek, ma en wie met wil oplossen op als profe met „den ou heeft „De S: Vaderhuis.

Want hier gen de moe A.R. begins het verband van die zijd (onontkoom den wil var held.

Wanneer gezien, dan wel duidelij moment des woningen”

Deze Ds D om mee te d tirade:

Inzonderh door principi menschen s van het nat zoover ik w sprak, in ee gen. Sinds overgenome zien hoe B meewaaen, veel voor c volgelingen zoeken.

Er loopt c zaglijk misv alsof bij Ba religie en zaak, gesch met elkaa handelen, m ben met d Prof. Schild Barths hou ralen geest

Men moe theologie b kan de gew Barth op e heid van b dat Barth maken van den dienst

Wie heeft i in de schoen ste zinnen? t tegenoverge

ralisme bego danks terch bruikelijke d en „christel Barths opvat ren” van de gehoopt.

Hegel en K overgestelde en veel and sie. Zoo iets en het libera „weergave”

Overigens waarvan Dr zóó schrijft smaalt op w huis”.

In het „E schrijft de b

Leeft de midden de gaat er ee dikant, zoc de gemeer lend, waan dood is in licht gebeu blijft in z in de ois gemeente nomen. H Christus ditioneele

niet ik, maar het
els spreekt.
deze zinnen toch
uit.

dw.,
C. BERKOUWER.

rkouwer verkeerd
klaar mijn exege-
lezen, anderzijds
et weergeven van
isme, zijn zinnen
een punt geschei-
raf vroeg, hadden
de heele passage
de bedoelde pas-

en over het mis-
Perschouw van
heeft van kolom 1
er in betrokken
k wel onder ons,
r Berkouwer toe-
kelijk zou dus
rking zich willen
elukkig, dat Dr
stant op dit punt
laatste nummer
hem niet daarin
ng uit tot een der
n: a. om niet te
schrijven; b. om
nog meer schrijven
c. Om de onder-
aan het overigens
W. W. Meynen in

Woord en Geest.

eens te bont ge-
eike. Thans word-
sties, waarover al
orden beslist was.
ar dit van:

rt j.l. wordt door
gedaan op „De
artikelen, die van
werden over de
De schrijver zegt,
d een „botte, van
van de diepste
dagen op geeste-
et in de stroomin-
tersche theologie
Vaderhuis terug-
ersloot de situatie
r „De Standaard”
gen, waarvan de
der A.R. begin-
rd” herinnert aan
is.

loopig mee doen.
keerde kijk op —

echter wel eens
derhuis” der A.R.
juist omdat hij
en wil naar het

schuldiging, maar
in de kwestie is.
In elk geval een
hoorzaamheid is”.

ve in dit artikel
iet — Barthiaans-
ginselen”, „hand-
len die beginselen
id uit de Schrift,
elen en tenslotte
ing van den zoon-
Schrift gebruiken
Zelf te hoeven

em van mensche-
rhuus zelf
n de beschouwin-
te kritiek. Omdat
idhaven met een
neen. De Dieper-
ginselen aanvaar-
vonden te hebben
het Gods Woord.
g: de Schrift ge-
d Zelf te hoeven
it één van Bartha-
cisme, maar daar-
ten theologie, een
uis. Alleen maar

n direct verband
ds wil. De Dieper-
zijn theologische
gen A.R. politiek
e iets uit de Hei-
mee te „werken”
stemstelling, dat

het Vaderhuis voor „De Standaard” is het Vaderhuis
der A.R. beginselen en de verwijzing naar den oudsten
zoon uit de gelijkenis ligt dan voor de hand. Maar
allereerst mag dan toch wel eens worden besproken,
of er werkelijk verband wordt aangenomen
tusschen onze politiek en den wil
van God, en wil deze Criticus niet eens aangeven,
hoe we moeten luisteren naar het Woord Gods voor
het politieke leven? Zoolang we dat niet hooren,
kunnen we in deze kritiek op „De Standaard” voor-
loopig niet anders zien dan zuivere negatie.

Ik heb eens een artikel van Ds Diepersloot ge-
lezen in „De Strijder”, het blad der C.D.U. Maar hij
weet toch wel, dat de kritiek van Barth ook hier
zou moeten spreken van een verband leggen tusschen
verschillende grootheden, dat in wezen zelfhandhaving
is (h.v. ontwapening! als „eisch”, als duidelijke eisch
van Christus).

Inderdaad, Barth's visie is dynamiet voor de A.R.
politiek, maar ook voor alle „Christelijke” politiek
en wie met enkele Barthiaansche zinnen het probleem
wil oplossen, weet niet wat hij doet. Hij roept Barth
op als profeet tegen een bepaalde groep, legt verband
met „den oudsten zoon uit de gelijkenis” en dan —
heeft „De Standaard” een verkeerd kijk op het
Vaderhuis. Dit is wel heel eenvoudig.

Want hier is wel ten eenenmale bewust teruggedron-
gen de mogelijkheid, dat het in het „systeem” der
A.R. beginselen althans gaat om het „probleem” van
het verband leggen en van de gehoorzaamheid en dat
van die zijde juist het niet-leggen van een direct
(onontkoombaar!) verband tusschen ons handelen en
den wil van God gezien wordt als — ongehoorzaam-
heid.

Wanneer deze vragen in dit verband juist worden
gezien, dan wordt het misschien velen op den duur
wel duidelijk, dat „De Standaard” niet in een duister
moment den tekst van „het Vaderhuis met de vele
woningen” had vergeten of geschrapt.

Deze Ds Diepersloot is overigens een moeilijk man,
om mee te debatteren. Tegen mij geeft hij volgende
tirade:

Inzonderheid aan Barth wordt verweten, dat hij,
door principieele politiek onmogelijk te maken, de
mensen stuurlaars doet rondzwerven, en in de armen
van het nationaal-socialisme drijft. Prof. Schilder was,
zoover ik weet, de eerste die deze beschuldiging uit-
sprak, in een rede voor Rotterdamsche Kiesvereening-
gen. Sindsdien wordt ze door „De Standaard” gretig
overgenomen. Liefst nog wat aangedikt: om te doen
zien hoe Barth de mensen met alle winden doet
meewaaieren, wijst „De Standaard” er op, dat Barth zelf
veel voor de sociaal-democratie gevoelt, terwijl zijn
volgelingen hun heil bij het nationaal-socialisme
zoeken.

Er loopt door al dergelijke beschuldigingen een ont-
zaglijk misverstand. Heel dit spreken wekt den indruk
alsof bij Barth, in den geest van het oude liberalisme,
religie en staatkunde, „binnenkamer” en publieke
zaak, gescheiden terreinen blijven, die niet het minst
met elkaar van doen hebben. Alsof het staatkundig
handelen, als van lager orde, niets te maken zou heb-
ben met de macht, die wij in de „religie” kennen.
Prof. Schilder heeft er niet tegen op gezien, inderdaad
Barth's houding jegens de politiek in dezen oud-libe-
ralen geest te verklaren.

Men moet toch eigenlijk wel bitter weinig van deze
theologie begrepen hebben, wanneer men er toe komen
kan de geweldig-geladen houding van Kierkegaard en
Barth op één lijn te stellen met de gemoedsvroom-
heid van het oude liberalisme. Er is geen sprake van,
dat Barth het staatkundig handelen zou willen los-
maken van wat we in de „binnenkamer” kennen, van
den dienst Gods.

Wie heeft nu dergelijke dingen beweerd, als hier mij
in de schoenen geschoven worden? Met name in de laat-
ste zinnen? Ik heb juist betoogd, dat Barth aan den precies
tegenovergestelden kant begint, als waar het oude libe-
ralisme begon, maar tenslotte in de praktijk zijns on-
danks terecht komt bij het ook door de liberalen ge-
bruikelijke doorsnijden van den band tusschen „geloof”
en „christelijke politiek”. En wie studie maakt van
Barth's opvatting van het „spreken” Gods en het „hoor-
ren” van den mensch, vindt de bewijzen daarvoor op-
gehoopt.

Hegel en Kierkegaard begonnen ook elk aan de tegen-
overgestelde zijde, maar ten aanzien van den zondeval
en veel andere punten kwamen ze tot gelijke conclu-
sie. Zoo iets heb ik bedoeld, toen ik het had over Barth
en het liberalisme. Wat Ds Diepersloot zegt, raakt als
„weergave” van mijn beweringen kant noch wal.

Overigens is het goed, erop te letten, dat het orgaan,
waarvan Dr J. G. Geelkerken eindredacteur is, nog altijd
zoo schrijft over de Barthiaansche theologie, en zoo
smaakt op wat „De Standaard” schrijft over „het Vader-
huis”.

Dominees, zooals onze tijd ze wil.

In het „Kerkbeurtenblad” (Amsterdam, Hervormd)
schrijft de bekende Ds H. Bakker:

Leeft de gemeente, d.w.z. openbaart zich in haar
midden de kracht des Evangelies tot zaligheid, dan
gaat er een werking uit van de gemeente op den pre-
dikant, zooals ze van den predikant moet uitgaan naar
de gemeente. Een werking, die controleerend, prikkel-
end, waarschuwend is. Juist daar waar de gemeente
dood is in haar geestelijke onverschilligheid, wil 't zoo
licht gebeuren, dat de pastor loci, teleurgesteld, straks
blijft in zijn pastorie, zooals de woestijnreiziger talmt
in de oase. Nu zoekt hij andere prikkels; omdat de
gemeente hem zijn voornaamste ambitie heeft ont-
nomen. Hij wilde haar tot een gemeente van Jezus
Christus maken; zij wilde niet anders dan een tradi-
tionelle gemeenschap zonder meer zijn. De predi-

kant wordt pastoriebewoner. De herder legt zijn staf
neer. De leeraar leest zijn krant.

Dat de prediking van het Woord Gods de heerlijk-
heid van de werkzaamheden van een dorpsdominee is,
laat Galsworthy op zijn schilderij in „Een Meisje
wacht” allerminst uitkomen. Geen wonder. Dat Woord
Gods bestaat niet voor relativisme en scepticisme. Dan
zegt de zoon van den vader: „Mijn ouwe heer is een
lieve ouwe baas, maar zijn preeken zijn voldoende
om alle geloof te vernietigen”.

Is dat nu alles wat een talentvol schrijver wist te
vertellen van het domineesambt? Dan was 't zeker
voor dominees, uit de stad en van het land, teleur-
stellend en vernederend. Maar een derde dominees-
type, het voornaamste en sympathiekste, teekent Gals-
worthy ons in Oom Hilary Charwell, dominee van St.
Augustinus in de Beemden, een parochie in een
van Londens voorsteden. Zijn levensspreuk is: ik dien.
Vol opoffering, zonder ooit te denken aan eigen voor-
deel of gemak, is hij altijd in de weer om schipbreuk-
elingen en stumperds de hand toe te steken; en dat
te doen met opgewektheid, een gulle lach, een grap.
Want Galsworthy's aantrekkelijkste figuren zitten
altijd weer vol humor, zooals de schrijver zelf een
vat vol humor moet zijn geweest.

Vraag niet hoe Galsworthy de geloofsbelijdenis van
dezen predikant teekent. Hier wordt Hilary Charwell
weer de spreektrampet van een denkrichting, die het
met den God en Vader van den Heere Jezus Christus,
en in Hem van ons, niet vinden kan. „Alleen gelaten,
stond Hilary met gefronsd voorhoofd te peinzen. Hij
had in zijn leven zooveel ondoorgroonden van de
Voorzienigheid meegemaakt, dat hij het zelf in zijn
preeken niet meer waagde deze als goedertieren te
qualificeeren.”

Zouden er inderdaad zulke predikers zijn? In de
Kerk van Engeland? In onze Vaderlandsche Kerk?
Men kan het zich haast niet indenken. Is dit een
fantasiebeeld? Of heeft een wazig pantheïsme — „ver-
schämtes atheïsme”, zegt Schopenhauer, die er maar
liever voor uitkwam, dat hij atheïst was; dat beteekent
„een bedremmeld atheïsme” — of wel een ijzig deïsme
(God scheiding van deze wereld met haar nietig-
heden) ook theologen onder ons bij den kraag?

Dit schijnt de real-theologie van oom Hilary te zijn:
„Aan den anderen kant had hij veel menschen door
pure onverzettelijkheid vele rampen zien overwinnen
en vele andere menschen, door hun rampen terneer-
geveld, daar naderhand zeer genoegelijk op zien teren;
hij was derhalve overtuigd, dat de ellende werd over-
schat en dat gemeenlijk verlies heette wat winst mocht
worden geacht. 't Kwam er alleen maar op
aan, dat je voortsukkelde en niet tobdde”.

In allerlei kwesties, kinderbepiering en dergelijke,
nam Hilary Charwell dan ook een gemakkelijk stand-
punt in. Aangezien ze blijkbaar voor den schrijver geen
kwesties waren, zijn ze het evenmin voor dezen dien-
naar Gods. Hij staat op het nieuwerwetsche standpunt.
Galsworthy teekent met een paar woorden een huwe-
lijksinzegening. Daar staat hij op de trap van het
altaar. „Wat mag ik oom Hilary graag”, dacht Dinny.
Hij was begonnen te spreken. „In strijd met haar ge-
woonte bij kerkdiensten, luisterde Dinny. Ze wachtte
op het woord „gehoorzamen” — het kwam niet; ze
wachtte op de sexueele toespelingen — ze werden
overgeslagen.”

Hier hebt ge den dominee, zooals onze tijd dien wil.
Nu, die sexueele toespelingen, die er in de Engelsche
formulieren mogen voorkomen, geef ik cadeau; of-
schoon een geslacht, dat in de kerk zoo preutisch uit-
gevallen is, in de schouwburg en in de hedendaagsche
litteratuur een struisvogelmaag op het punt van sexua-
liteit bezit; en om een hoekje vaak heel wat plezier
van het sexueele heeft.

Maar dat „gehoorzamen”?
Is dat nu zóó gek? Had de Bijbel het mis? En ons
voorgeslacht? Moet er niet één hoofd zijn, in de liefde
dienende en daarom gehoorzaam als de leider van
het gezin?

Misschien is het ietwat té donker gekleurd, als hier
beweerd wordt, dat hier nu de dominee is: „zooals onze
tijd dien wil”. Maar veel te donker kan de kleur niet
zijn; werd nog niet onlangs de Ned. Chr. Radio-Vereen.
in het ethische orgaan („Algemeen Weekblad”) min of
meer beschuldigd door een dame, die het niet hebben
kon, dat, wat de bijbel inzake de vrouw leert, rond-
weg nóg zoo geleerd werd? We hebben de dame letterlijk
geciteerd, en volledig; daarom mogen we ons deze vrije
weergave van haar meening wel veroorloven. Ook deze
dame wou eigenlijk Oom Hilary liefst des Zondags, en
Dinny in de week voor de microfoon hebben. Maar ik
liever nog niet.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:
Bedum (nieuw tal): W. M. le Cointre te Bergen op Zoom
en P. Prins te Deventer.
Groningen (vac. H. v. d. Elskamp): P. Deddens te Rijswijk
en E. G. van Teylingen te Oostwolde (Old.).

Beroepen te:
Oldekerk: Cand. J. v. d. Shuis te Amsterdam.

Aangenomen naar:
Lunteren: Cand. W. C. v. d. Brink te Hilversum.

Bedankt voor:
Middelburg: M. B. van 't Veer te Zevenbergen.

Intrede te:
Lemele-Lemelerveld: A. J. W. Vogelaar. Tekst: Ef. 6:17
—19.

Middelburg: D. Bremmer. Tekst: Ef. 6:17a.
Wormer: Cand. K. Doornbos. Tekst: Rom. 1:16.

Geref. Kerk te Amsterdam.

Door den Kerkeraad der Geref. Kerk te Amsterdam is
besloten tot sluiting van de Boomslootkerk, en wel op den
laatststen Zondag in juni, en tot afbouw van de hulpkerk
aan de Waalstraat.

Hulppredikers.

Tot hulpprediker bij de Geref. Kerk te Benschop, die
sinds Mei 1919 vacant is, werd benoemd cand. J. W. S. m i t t,
„Vogelenzang” te Bennebroek.

Studieverlof.

De Kerkeraad der Geref. Kerk te Nieuwendam heeft aan
haar predikant Ds M. Bouwman een half jaar studieverlof
verleend, zulks met ingang van 1 April a.s.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Bedankt voor:

Ijmuiden: L. S. den Boer te Leerdam.

Afscheid van:

Sliedrecht: J. A. Riekel. Tekst: 1 Petr. 5:10 en 11.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Bedankt voor:

Werkendam: W. C. Lamain te Rotterdam-Zuid.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Aruba (Prot. Kerk W.-Indië): G. E. Aers te Hoorn.
Enter: H. W. Lovink te Gramsbergen.
Kedichem (toez.): Mr H. v. Ewijk, voorg. afd. vrijz. Herv.
te Hillegersberg.

Sliedrecht: J. v. d. Kraan te Hoogvliet.
Steenwijkerwold: Dr A. Steenbeek te Surhuizum.
St Nicolaasga (toez.): L. Knier te Birdaard.
Steggerda: Cand. K. Roubos te Driebergen.

Aangenomen naar:

Gaast en Ferwoude (toez.): Cand. A. v. d. Flier, hulppred.
te Terneuzen.
Mastenbroek: P. Hakkestegte te Kortenhoeft.

Bedankt voor:

Dinteloord: P. Hakkestegte te Kortenhoeft.
Krimpen a. d. Lek: W. Vroegindewij te Zegveld.

Intrede te:

Bredevoort: W. A. Plug. Tekst: Ef. 6:19.
Nieuw-Weerdinge: B. S. Dijkstra. Tekst: Joh. 1:6 en 7.
Woudsend: H. B. Spijkerboer. Tekst: Joh. 1:14.

Afscheid van:

Barneveld: B. Batelaan. Tekst: Openb. 21:6 en 7.

Uitspraak der Christelijke Medici over de sterilisatie (kunst-
matige onvruchtbaar-making) van geestelijke minderwaardigen.

In de laatste vergadering der medische sectie van de Chr.
Vereeniging van Natuur- en Geneeskundigen in Nederland,
werd besproken het onderwerp: *Eugenetiek*, waarbij ter sprake
kwam de sterilisatie van geestelijk minderwaardigen, gelijk deze
in sommige landen van overheidswege wordt toegepast of toe-
laatable gesteld. Door Dr Joh. van der Spek, Geneesheer-
Directeur der Psychiatrische Inrichting „Maasoord” en Mr J.
W. Noteboom, Directeur der Dr A. Kuyper-stichting, werd het
onderwerp van medische en staatrechtelijke zijde breed toege-
licht. Na breedvoerige bespreking, waaraan door theologen,
medici en andere leden der Vereeniging werd deelgenomen,
nam de vergadering met algemeene stemmen de volgende con-
clusie aan en besloot deze door middel van de pers te publi-
ceeren:

De medische sectie der Chr. Vereeniging van Natuur- en
Geneeskundigen in Nederland spreekt als haar meening uit,
dat het bevorderen of het toelaatbaar stellen van overheidswege
der sterilisatie, hetzij uit het oogpunt van rasverbetering, hetzij
als o.a. economisch verdedigde maatregel bedoelend het aantal
der sociaal minderwaardigen te verminderen, moet worden
afgewezen.

De vergadering kwam tot dit besluit voornamelijk op prin-
cipieele gronden, doch ook om redenen van practischen aard
werd de sterilisatie afgewezen. Immers thans zijn het nog
de geestelijk minderwaardigen, op wie deze bewerking zal
worden toegepast. Doch, wanneer men acht geeft op de ont-
wikkeling der ideeën, mag het niet buitengesloten worden geacht,
dat zij, die zich niet buigen voor de oppermachtige staatsidee,
maar Gode meerder eer willen geven dan aan menschen, in
komende tijden zooveel als minderwaardig zullen worden be-
schouwd, dat ook zij in extreme gevallen aan de verschrik-
kelijke leer der rasverbetering in galachtelijken zin zullen ten
slachtoffer vallen.

Namens de Sectie:
(w.g.) Dr J. HEKMAN, Voorzitter.
Dr J. H. LANDWEHR, Secr.

Herinnering.

4 April a.s. wordt gedisponeerd over het abonnements-
geld voor den termijn 1 April—30 Sept. 1934 (ad f 2.50
+ 15 cts incassokosten). In verband hiermede verzoeken
wij onzen abonné's, die er de voorkeur aan geven het
bedrag te remitteren, dit vóór genoemden datum te
willen doen. (Postrekening 36000.)

Rekeninghouders bij den Postbureau- en Girodienst
geven wij in overweging, voortaan gebruik te maken
van de gelegenheid tot automatisch gireeren. Men behoeft
hiervoor slechts éénmaal een formulier in te vullen en
te onderteekenen, waarna het Centrale Postgirokantoor
er tegen een geringe vergoeding van 3 cent per keer
voorzorg, dat, zoolang men abonné wenschte te blijven,
prompt op den eersten dag van elk half jaar het bedrag
van het abonnementsgeld op onze rekening wordt over-
geschreven.

De bedoelde machtigingsformulieren zijn gratis ver-
krijgbaar aan elk postkantoor, of worden desgewenscht
op aanvraag ook door ons toegezonden.

DE UITGEVERS.